

Francesc Viladiu: «El nostre objectiu és preservar el patrimoni»

Càntut és un dels cinc guardonats amb el Premi Nacional de Cultura 2022 pel seu treball amb el patrimoni musical de tradició oral | Parlem amb Francesc Viladiu, coordinador d'Alter Sinergies, coorganitzadors del Càntut juntament amb Albert Massip

Adrià Dilmé (Germà Negre), Albert Massip i Francesc Viladiu, responsables del Càntut | Foto: Fractal7

Francesc Viladiu (Banyoles, 1977) és el cap visible del projecte Alter Sinergies, una empresa nascuda l'any 2004 i dedicada al desenvolupament i gestió de projectes en el sector cultural. A més de diverses produccions tècniques i artístiques a diferents festivals i programacions, és l'empresa responsable de l'(a)phònica, Festival de la Veu de Banyoles, del projecte 78rpm - Foment de la Música a les Biblioteques, i d'un caramel·let cultural com el Càntut. Avui, el Càntut ha rebut el Premi Nacional de Cultura de mans del CoNCA (Consell Nacional de la Cultura i de les Arts), juntament amb la ballarina i coreògrafa Núria Guiu; l'associació PEN Català; el dramaturg Jordi Casanovas, i l'escriptora Rosa Fabregat. El projecte ha estat premiat "per recollir i difondre el patrimoni musical de tradició oral de les comarques gironines, amb una clara voluntat intergeneracional i de donar valor a la tradició apropant-la a l'actualitat". A Enderrock.cat hem volgut parlar amb Viladiu sobre quin és el projecte cultural que formula Càntut.

Com va néixer el Càntut?

El 2012 de la mà del banyolí Albert Massip, un mestre de Banyoles que arran d'un viatge a Escòcia i Irlanda, va preguntar-se com és que allà es cantava arreu i aquí no es canta enlloc. Va començar a gravar a la seva àvia, va seguir fent-ho amb altra gent gran, i a partir d'aquí, la gent va començar a

enviar-li gravacions que va anar penjant en un blog. El 2014 va anar a veure en **Jaume Arnella**, qui li va dir que no tenia cap sentit que aquell projecte es tanqués només amb aquelles cançons. Això li va donar l'impuls per crear el Càntut i desenvolupar-ne després les seves tres vessants: el cançoner, el festival i les produccions pròpies.

Què hi vau aportar des d'Alter Sinergies?

Vam treballar per professionalitzar el projecte i hi vam aportar noves tecnologies. Avui en dia el cançoner allotjat a cantut.cat supera les 1.500 cançons recopilades per més de 60 'caçadors de cançons'; amb la peculiaritat que es poden escoltar els seus àudios, veure els seus vídeos, llegir-ne la lletra i l'explicació de cada cançó, i consultar la partitura de més de 800 cançons.

Quin era el vostre objectiu?

Principalment, preservar tot aquest patrimoni. Moltes vegades es tracta tot aquest material de qualsevol manera, i volíem prestigiar-lo i donar-li difusió; cosa que vam aconseguir amb el festival.

Una de les singularitats del Càntut són les produccions pròpies, oi?

Sí, ve lligat amb la voluntat de voler fer un festival de la cançó de tradició oral, molt centrat en el repertori de les comarques gironines. I és aleshores quan ens adonem que hi ha pocs músics o formacions que treballin amb aquest arxiu de tradició oral. Va ser el 2016 que vam començar a treballar en una primera producció amb en **Carles Sanjosex** i en **Carles Belda**, amb la que vam fer més de 50 concerts i Bankrobber va editar-ne un disc. A partir d'aquí vam fer produccions de diverses tipologies: el 2017 l'exposició *Peret Blanc de Beget* sobre en **Pere Sala**, l'últim músic sense solfa del país; el 2018 un taller de percussió corporal amb el repertori del Càntut a càrrec d'en **Santi Serratosa**; el 2019 un taller d'en **Carles Belda** per fer arribar tot aquest repertori als docents; el 2020 el projecte *Vega* de **Paula Grande** i **Anna Ferrer** sobre textos i històries de dones d'abans -i que encara aquest 2022 continua girant-; i l'Hostal Càntut, que enguany celebra la seva 3a edició amb la voluntat de recuperar les cançons de taverna, i que coorganitzem amb el grup banyolí **Germà Negre**.

Carles Belda i Carles Sanjosex. Foto: Xavier Mercadé

Té vida el Càntut més enllà de les comarques gironines?

Existeixen moltes iniciatives arreu del país que disposen d'arxius; però la majoria són tancats. La mateixa Generalitat de Catalunya té un arxiu, el Calaix, on es poden trobar moltíssimes d'aquestes cançons. Però per a nosaltres les comarques gironines són el territori més proper; per això vam decidir començar per aquí, per poder aprofundir més i millor. Per exemple: estem fent recuperació de cançons a residències de comarques gironines, un treball amb tota la comunitat educativa a Cassà de la Selva per recuperar totes les cançons de bressol del municipi, etc.

És el Càntut un dels pocs projectes musicals intergeneracionals?

Aquesta és la nostra intenció. A més de procurar ser intergeneracionals, intentem arribar a tot tipus de públics i a tot tipus d'estils. El nostre fil conductor no és la cançó tradicional, sinó la cançó de tradició oral. Això fa que en el festival de Cassà de la Selva tinguem propostes de tota mena d'estils: des del folk fins al punk dels **Fetus**.

Què us suposa haver rebut el Premi Nacional de Cultura?

Ens ho suposa tot. Ens fa molt feliços i ens permet donar a conèixer el nostre projecte. És un premi que ens ha vingut totalment de nou; però que serveix per prestigiar tot aquest patrimoni i per intentar recuperar el costum de cantar, de trobar espais i moments per cantar en comunitat. Malauradament, aquesta cadena de transmissió oral -a causa de molts motius; des de la ràdio a la professionalització de la música- ha fet que cada vegada es canti menys, i que quan es canta, no siguin cançons del nostre territori.